

Ez a tájékoztató hasznos információkat tartalmaz számodra, ha 2022. február 24. előtt jogszerűen érkezted Magyarországra, most a háború miatt nem tudsz visszatérni Ukrajnába ÉS ukrán állampolgár vagy ukrán állampolgár családtagja vagy (házastársa, élettársa, kiskorú gyermeke, ukrán állampolgár gyermek szülei és más rokonai, akik egy háztartásban éltek, még ha nem is ukrán állampolgárok), vagy ha Ukrajnában menekültként vagy hontalanként ismertek el, vagy ilyen személy családtagja vagy.

1. Kérhetek Magyarországon ideiglenes védelmet (azaz menedékes státuszt), ha nem tudok visszatérni Ukrajnába?

Az Európai Unió úgy döntött, hogy ideiglenes védelmet biztosít azoknak az ukrán állampolgároknak, menekülteknek és hontalanoknak, valamint családtagjaiknak is, akik február 24. előtt Ukrajnában tartózkodtak. Magyarországon ezt a védelmet sajnos csak azok kaphatják meg, akik február 24-én vagy azt követően érkeztek az országba. Ha tehát Ukrajnában éltél, de korábban érkezted Magyarországra, például azért, mert féltél a háború kitörésétől, vagy azért, mert korábban mentél el nyaralni/üzleti útra, akkor nem vagy jogosult ugyanarra a védelemre, mint azok, akik február 24-én vagy azt követően hagyták el Ukrajnát.

Az ideiglenes védelemre vonatkozó szabályozások az egyes uniós országokban eltérhetnek egymástól. Tehát míg Magyarországon nem lehet a menedékeskénti elismerést kérni, ha ukrán állampolgár vagy ilyen személy családtagja vagy, és február 24-e előtt érkezted Magyarországra, addig más uniós országban erre van lehetőség (például Horvátországban). Az egyes uniós országok ideiglenes védelemre vonatkozó szabályairól bővebben itt olvashatsz: <https://bit.ly/3sMNYOK>. Ha más uniós országba szeretnél utazni azért, hogy ott kérd a menedékesként való elismerésedet, a beutazási szabályokkal kapcsolatban további tájékoztatásért fordulj az adott ország nagykövetségéhez. Ha a nagykövetségek elfoglaltak, és nem válaszolnak, akkor fordulj az adott országban a menekülteket segítő civil szervezetekhez. Az ilyen szervezetek listáját itt találod: <https://bit.ly/3JwYslq>.

2. Hogyan maradhatok jogszerűen Magyarországon, ha nem tudok ideiglenes védelmet kérni?

- Ha van lehetőség arra, hogy konkrét célra tartózkodási engedélyt kérj (például mert diák vagy és felvételt nyertél egy magyar egyetemre, vagy mert Magyarországon találtál munkát), akkor érdemes tartózkodási engedély iránti kérelmet benyújtani, mivel ez a legegyszerűbb módja a hosszabb távú tartózkodás biztosításának. Különböző típusú tartózkodási engedélyek léteznek, mindegyik megszerzéséhez más feltételeket kell teljesíteni. Kaphatsz tartózkodási engedélyt tanulás, szakmai gyakorlat, munkavállalás stb. céljából. A tartózkodási engedélyek különböző típusairól bővebben itt olvashatsz: http://www.oif.gov.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=1763&Itemid=2127&lang=hu.

Általában a tartózkodási engedély iránti kérelmet a származási ország magyarországi nagykövetségén kell benyújtani, most viszont arra hivatkozva, hogy nem térhetsz vissza Ukrajnába, kérheted a hatóságtól, hogy Magyarországon fogadják el a kérelmed. Fontos, hogy az eljárás megindításához érvényes útlevelel kell rendelkezned.

Ha ingyenes jogi segítségre van szükséged a tartózkodási engedély kérelmezésével kapcsolatban, fordulj a Menedék – Migránsokat Segítő Egyesülethez (menedek@menedek.hu), vagy írd a ukraine@muknet.hu és a ukraine@bpbar.hu email címekre.

- Ha nincs lehetőséged tartózkodási engedélyt kérni, és nem szeretnél más uniós országba menni, hanem Magyarországon szeretnél maradni, akkor a következő lehetőségek állnak rendelkezésre, attól függően, hogy mióta tartózkodsz Magyarországon:
 - A. Ha nem sokkal február 24-e előtt érkeztél Magyarországra (1-3 hét),** akkor annak ellenére érdemes benyújtani a menedékes kérelmet, hogy a törvény alapján nem vagy jogosult az ideiglenes védelemre. Ebben az esetben valószínű, hogy a menekültügyi hatóság befogadja a kérelmed, lefolytatja az eljárást, majd hivatalos határozatban utasítja el a menedékesként való elismerés iránti kérelmet. Az eljárás idejére humanitárius tartózkodási engedélyt kapsz, amellyel jogszerűvé válik a magyarországi tartózkodásod. A hatóságnak kötelessége vizsgálni, hogy vissza lehet-e küldeni hazádba, ezért ugyanabban a határozatban, amelyben elutasítják a menedékes státusz iránti kérelmedet, arra a következtetésre fognak jutni, hogy a háború miatt nem lehet téged Ukrajnába visszaküldeni, ezért valószínűleg „befogadott” státuszt fogsz kapni. Ez a státusz nem biztosítja ugyanazokat a jogokat, amelyekhez a menedékes státusszal rendelkezők hozzáférnek (külön engedély nélküli munkavállalás, létfenntartási támogatás, ingyenes szállás, széleskörű egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, az EU-n belüli utazás joga stb.), de feljogosít arra, hogy egy évig Magyarországon tartózkodj. A kérelmet az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál (OIF) lehet benyújtani, bármelyik ügyfélszolgálati irodában, nyitvatartási időben. Az OIF irodák és ügyfélszolgálati irodák címét a linke kattintva találod (http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=175&Itemid=462&lang=hu). Budapesten kizárólag az OIF Budafoki út 60. szám alatti irodájában lehet kérelmet benyújtani. (11. kerület), hétfőtől csütörtökig 8.00-14.00 között, pénteken pedig 8.00-tól 12.00-ig. A kérelmet nem kell előre megírni, az OIF irodában majd adnak egy kitöltendő formanyomtatványt. Ha úgy döntesz, hogy ezt a lehetőséget választod, de az ügyfélszolgálaton nem fogadják el a kérelmedet, vedd fel velünk a kapcsolatot, mert jogi segítséget tudunk nyújtani az eljárással kapcsolatban.
 - B. Ha jóval 2022. február 24. előtt érkeztél Magyarországra,** akkor az OIF-nál kell jelentkezned, hogy legalizáljad a tartózkodásodat. Ebben az esetben az idegenrendészeti hatóság lefolytat egy eljárást, melyben kötelessége vizsgálni, hogy vissza lehet-e küldeni Ukrajnába. A vizsgálat során valószínűleg arra a következtetésre fognak jutni, hogy a háború miatt nem lehet téged Ukrajnába visszaküldeni, ezért az úgynevezett „befogadott” státuszban fognak részesíteni. Ez a státusz nem biztosít olyan jogokat, mint a menedékes státusz, de egy évig feljogosít a Magyarországon való tartózkodásra. Ilyen esetben is bátran fordulj hozzánk, mert jogi segítséget és képviselést tudunk biztosítani már az eljárás kezdetétől fogva.
- Ha Magyarországról más uniós országba szeretnél menni:

Kérjük, hogy a pontos beutazási szabályokról (vízum-kötelezettségről) a célország nagykövetségén kérj bővebb tájékoztatást. Ilyenkor is jelentkezned kell az OIF-nál, hogy jogszerűvé tudd magyarországi tartózkodásodat. Ha elmagyarázod a hatóságnak, hogy el akarod hagyni Magyarországot, de az utazás megszervezése még folyamatban

van (pl. már felvetted a kapcsolatot a célország nagykövetségével, hogy adjanak ki neked vízumot, de még tart az ügyintézés), akkor valószínű, hogy a hatóság ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolást állít ki neked, amellyel 1-3 hónapig jogszerűen tartózkodhatsz Magyarországon. Érdemes a hatóságnak minden olyan bizonyítékot bemutatni, amely az utazási előkészületekről szól (például kinyomtatni a nagykövetséggel folytatott levelezést). Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással nem lehet utazni, ez a dokumentum csak a jogszerű magyarországi tartózkodásra jogosít. Az okmány alapján sürgősségi egészségügyi ellátásra és a kötelező védőoltásokra is jogosult vagy, azonban ez a dokumentum olyan különleges jogokhoz nem biztosít hozzáférést, mint a munkavállalás, létfenntartási támogatás, és a széleskörű egészségügyi ellátás.

3. Megkaptam a „befogadott” státuszt Magyarországon. Mit tehetek?

Ez a státusz csak egyéves magyarországi tartózkodásra és, a háziornosnál való bejelentkezést követően, az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférésre jogosít, ám ha például dolgozni szeretnél, külön kell munkavállalási engedélyt kérned. Ha megkaptad ezt a státuszt, de szélesebb körű védelemre van szükséged (nemzetközi védelmi státusz, például menekült státusz, amely nem azonos az ideiglenes védelemmel, azaz a menedékes státusszal), amely több jogot biztosít neked (pl. külön engedély nélküli munkavállalás, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való teljeskörű hozzáférés, szabad mozgás az EU-n belül), kérjük, vedd fel velünk a kapcsolatot és megbeszéljük a rendelkezésre álló lehetőségeket. Nemzetközi védelmi státuszt csak menekültügyi eljárás keretében lehet kapni, de jelenleg ennek az eljárásnak a megindítása Magyarországon nagyon nehéz, ezért ehhez jogi segítségre és képviselőre lesz szükséged.

A Magyar Helsinki Bizottság segít mindenkinek, aki Ukrajnából menekül.

Ingyenes jogi segítségért fordulj hozzánk: ukrainecrisis@helsinki.hu | facebook.com/helsinkibizottsag